

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Krzysztof Śmiszek

BK-VII.0520.86.2024
Warszawa, 04 kwietnia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 2057 złożoną przez Panią Posłankę Anitę Kucharską – Dziedzic w sprawie sankcji nałożonych przez Unię Europejską na Mjanmę, Syrię i Iran oraz ich skuteczności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Należy zaznaczyć, że w kompetencji Ministerstwa Sprawiedliwości pozostaje kwestia działań legislacyjnych dotyczących norm prawno-karnych związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających.

Wskazane w interpelacjach *Rozporządzenie Rady (UE) nr 401/2013 z dnia 2 maja 2013 r. dotyczące środków ograniczających skierowanych przeciwko Mjanmie/Birmie i uchylające rozporządzenie (WE) nr 194/2008 (Dz. U. UE. L. z 2013 r. Nr 121, str. 1 z późn. zm.)* (dalej: rozporządzenie 401/2013), *Rozporządzenie Rady (UE) nr 36/2012 z dnia 18 stycznia 2012 r. w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Syrii oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 442/2011 (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 16, str. 1 z późn. zm.)* (dalej: rozporządzenie 36/2012), *Rozporządzenie Rady (UE) nr 267/2012 z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylające rozporządzenie (UE) nr 961/2010 (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 88, str. 1 z późn. zm.)* (dalej: rozporządzenie 267/2012), *Rozporządzenie Rady (UE) 2023/1529 z dnia 20 lipca 2023 r. dotyczące środków ograniczających w związku ze wsparciem wojskowym Iranu dla rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie (Dz. U. UE. L. z 2023 r. Nr 186, str. 1 z późn. zm.)* (dalej: rozporządzenie 2023/1529) zgodnie z art. 288 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich UE.

Treść art. 8 rozporządzenia 401/2013, art. 33 rozporządzenia 36/2012, art. 47 rozporządzenia 267/2012, art. 9 rozporządzenia 2023/1529, pozostawia państwu członkowskim elastyczność w wyborze czy przepisy określające sankcje mają charakter administracyjny lub karny.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że jeszcze do niedawna państwa członkowskie posiadały swobodę w określeniu systemu kar za naruszenie przepisów tzw. rozporządzeń sankcyjnych i mogły to być środki zarówno o charakterze administracyjnym, jak i karnym. W prawie UE nie było bowiem podstawy prawnej dla harmonizacji definicji przestępstw oraz rodzajów i wysokości sankcji karnych za naruszenia unijnych środków ograniczających. W związku z powyższym, z uwagi na występujące różnice w państwach członkowskich, w następstwie wniosku Komisji Europejskiej z dnia 25 maja 2022 r., w dniu 28 listopada 2022 r. Rada UE przyjęła decyzję 2022/2332 w sprawie określenia „naruszenia unijnych środków ograniczających” jako jedną z dziedzin przestępczości spełniającą kryteria określone w art. 83 ust. 1 TFUE, rozszerzając tym samym listę tzw. europrzestępstw.

Decyzja Rady umożliwiła Komisji przedstawienie projektu *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających oraz kar za takie przestępstwa COM(2022)684 (tzw. dyrektywa sankcyjna)*, której głównymi celami są: zbliżenie definicji przestępstw polegających na naruszeniu unijnych środków ograniczających; zapewnienie skutecznych, odstrasżających i proporcjonalnych rodzajów i poziomów kar za przestępstwa polegające na naruszeniu unijnych środków ograniczających; wspieranie transgranicznych postępowań przygotowawczych, wnoszenia i popierania oskarżeń; zwiększenie skuteczności operacyjnej krajowych łańcuchów egzekwowania prawa z myślą o ułatwieniu prowadzenia postępowań przygotowawczych w tego typu sprawach.

Dyrektywa sankcyjna wprowadza jednolite definicje przestępstw m.in.: naruszenia zakazów i ograniczeń wprowadzonych unijnymi środkami ograniczającymi, obejścia unijnych środków ograniczających, naruszenia warunków określonych w zezwoleniach, prowadzenia handlu zakazanymi towarami z podmiotami wpisanymi na listę sankcyjną czy też zakazów wjazdu na teren UE. W projekcie przewidziano kary dla osób fizycznych i prawnych oraz konkretne wymiary i rodzaje sankcji za przestępstwa związane z naruszeniem unijnych środków ograniczających, określone we wszystkich aktach prawa unijnego wydawanych na podstawie art. 29 TUE oraz art. 215 TFUE.

Polska od początku prac nad tym projektem na forum UE popierała tę inicjatywę bowiem przyjęcie wskazanej dyrektywy zapewni skuteczność wykonywania unijnych środków ograniczających na całym terytorium UE i uniknięcie zjawiska turystyki sądowej (*forum shopping*). Jest to o tyle istotne, że zwalczanie naruszeń unijnych środków ograniczających stanowi rodzaj przestępczości o charakterze transgranicznym, która uderza w podstawowe wartości Unii Europejskiej i podważa skuteczność działań jej instytucji.

Aktualnie, projekt nie został jeszcze oficjalnie uchwalony przez legislatorów unijnych, jednak osiągnięto porozumienie polityczne po trilogach pomiędzy Radą UE i Parlamentem, a spodziewane przyjęcie dyrektywy przez Radę UE to kwiecień 2024 r., co umożliwi jej publikację w dzienniku urzędowym UE i wejście w życie w maju 2024 r. W projekcie dyrektywy przewidziano 12-miesięczny okres transpozycji jej przepisów dla państw członkowskich (prawdopodobnie - maj 2025).

Jednocześnie należy wskazać, że Ministerstwo Sprawiedliwości, bierze udział w koordynowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych pracach, mających na celu utworzenie kompleksowej tzw. ustawy sankcyjnej, obejmujących m.in. naruszenia unijnych środków ograniczających.

Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowuje przepisy implementujące dyrektywę sankcyjną, które będą miały charakter generalno-abstrakcyjny i będą obejmować nowe typy czynów zabronionych w oparciu art. 3 projektu dyrektywy, co umożliwi uniknięcie powstania ewentualnych luk w systemie sankcyjnym wraz z przyjmowaniem nowych pakietów środków ograniczających.

Reasumując, po oficjalnym przyjęciu dyrektywy sankcyjnej Ministerstwo Sprawiedliwości, przygotowuje stosowne przepisy implementujące ten akt prawa UE, które zostaną uwzględnione w kompleksowej ustawie sankcyjnej. Powyższe zapewni odpowiednie rozwiązania prawa karnego, wymierzone w naruszanie lub omijanie środków ograniczających i będzie spójne z unijnymi przepisami w tym zakresie, co powinno nastąpić przed upływem okresu na transpozycję dyrektywy sankcyjnej.

Z wyrazami szacunku
Krzysztof Śmiszek
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/